

УДК: 631.11:65.014.1(477.44)

Дюк А.А., аспірант

Національний університет біоресурсів і природокористування України

ТИПИ УПРАВЛІНСЬКОГО ПРОФІЛЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ НА ПРИКЛАДІ РАЙОНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ

© Дюк А.А.

Розглянуто типи управлінського профілю підприємств. Визначено коефіцієнт управлінського профілю по окремим підприємствах регіону. Досліджено динаміку управлінського профілю по окремих сільськогосподарським підприємствах регіону.

Ключові слова: Управлінський профіль підприємств, організаційний клімат, кадровий потенціал управління.

The types of management of enterprises are examined. The coefficients of the management profile for different regions enterprises are defined. The dynamics of management profile for different agricultural enterprises is examined.

Key words: management profile of enterprises, management climate, personal management potential.

Рассмотрены типы управленческого профиля предприятий. Определены коэффициенты управленческого профиля по отдельным предприятиям региона. Исследована динамика управленческого профиля по отдельным сельскохозяйственным предприятиям региона.

Ключевые слова: Управленческий профиль предприятий, организационный климат, кадровый потенциал управления.

Постановка проблеми. З впровадженням системи управління потенціалом виникає потреба і об'єктивна необхідність в реструктуризації та трансформації системи стратегічного управління підприємством. Трансформаційні процеси охоплюватимуть: структури управління, стилі керівництва, кадровий потенціал, функціональні підсистеми, центри відповідальності, організаційний клімат. Для того щоб ефективно пройшов процес реструктуризації складових управлінського профілю, потрібно їх проаналізувати. Це допоможе виявити недоліки та уникнути небажаного опору змін.[3]

Аналіз останніх публікацій та досліджень. У вітчизняній літературі удосконалення складових управлінського потенціалу

присв'ячено багато праць сучасних науковців, такими як: Гудзинським О.Д., Герасимчук В.Г., С.М. Судомир., Т.О.Гуренко, І.П. Отенко, А.Е. Воронковою та багато ін.. Управління потенціалом підприємств - це як складна статична і динамічна система. Формування такої системи потребує певної логічної послідовності дій. Перш за все виникає об'єктивна необхідність в обґрунтуванні методологічних основ побудови динамічно розвиваючої системи управлінням потенціалом [5].

Мета дослідження. Дослідження мало на меті характеристику та динаміку складових управлінського профілю сільськогосподарських підприємств на прикладі окремого району Вінницької області.

Виклад основного матеріалу. Обґрунтування стратегій розвитку підприємств здійснюється з врахуванням рівня їх економічного стану, обраних типів поведінки, реакції та моделей функціонування. При цьому категорію «розвиток» розглядають як якісні зміни параметрів організації та менеджменту на збалансованій основі. Це дозволить підвищити рівень обґрунтованості рішень щодо:

- вибору стратегій розвитку підприємств, адекватних сформованим їх можливостям;
- цільових програм стратегічного розвитку підприємств;
- кількісних і структурних параметрів потенціалу підприємств за їх видами;
- вибору критеріїв та показників для оцінки та ефективності управління потенціалом;
- обґрунтування механізмів управління використанням потенціалу підприємств.[5]

Окремі методологічні підходи розроблені І.П. Отенком, який стверджує, що управління стратегічним потенціалом потрібно розглядати, виходячи з цілей розвитку підприємств та використанням функціонального підходу.

Доречним є методологічний підхід до формування системи управління потенціалом, який базується на системно – комплексному підході і врахуванні загальних принципів формування системи управління підприємствами. Це дозволяє виявити системоутворюючі властивості та здатності елементів потенціалу до саморозвитку та гнучкості [4].

Така позиція підтримується А.Е. Воронковою, яка стверджує, що управління підприємством зводиться до управління його

конкурентоспроможним потенціалом [2].

Обґрунтування концепції розвитку підприємства, як головного напрямку в його виробничо – господарській та комерційній діяльності. Концептуальний підхід повинен бути покладений в основу:

- визначення цільової спрямованості підприємства та його потенціалу;
- визначення цільової спрямованості управління потенціалом;
- визначення типів поведінки та реакції організації, моделей їх функціонування;
- визначення типу систем та структур управління потенціалом;
- формування системи управління стратегічним потенціалом, адекватної концепції розвитку підприємств та потенціалу стратегій розвитку.

Важливою складовою розвитку підприємства є удосконалення складових управлінського потенціалу, основними з яких, на думку Судомир С.М., є: тип структури управління, тип управлінського профілю, організаційна культура, життєва позиція керівника, стиль керівництва, рівень інноваційного мислення, компетентність команди, рівень ефективності реалізації управлінських рішень, рівень використання потенціалу підприємства, імідж керівника, імідж підприємства, рівень ефективності управлінських процесів. При цьому враховуються основні види управління: за слабкими сигналами, по відхиленню, зорієнтоване на успіх, результативне, програмно-цільове, стратегічне, реактивне, адаптивне, корпоративне, інноваційне та інші.[3]

Такий підхід дозволяє чітко визначити критерії оцінки здатності системи менеджменту забезпечити ефективне функціонування підприємства згідно його місії і цільової спрямованості на принципах збалансованості потенціалів та синергічного ефекту.

Така суттєво змістовна збалансованість підприємств за складовими управлінського профілю представлена на прикладі окремого регіону Вінницької області в таблиці 1.

Особливо виникає потреба у формуванні адаптивно — розвиваючої системи управління можливостями як конкурентними перевагами підприємств. Слід погодитися з О.Д.Гудзинським та з іншими авторами [3], які стверджують, що при формуванні адаптивно - розвиваючої системи управління потенціалом необхідно враховувати комплексні наукові підходи

щодо забезпечення збалансованості механізмів взаємодії складових потенціалу, а саме: системний, комплексний, функціональний, маркетинговий, підприємницький, приросний, інноваційний, нормативний, інтеграційний, динамічний, поведінковий, структурний, ситуаційний, стратегічний та ін.

Таблиця 1

Характеристика управлінського профілю підприємств
Тульчинського району

Підприємства	Типи управлінського профілю	Структура управління	Організаційний клімат	Кадровий потенціал управління
ПП "Корнер"; СК "Печера"; ПП "Шанс-Агробуд" ТОВ " Перемога"; ТОВ "Туль-Чікен"; ТОВ "Ремонтник"; ТОВ "Агротехбаза."	Управління подіями	<i>Лінійно-штабна</i>	Негативне ставлення до змін	Орієнтація на минулий досвід
ПСП "Україна"; ТОВ "Едельвейс"; ТОВ "Богданівське"; СТОВ "Суворівське."	Обмежений функціоналізм (довгострокове планування)	Лінійно-функціональна децентралізована	Позитивне сприйняття оточення	Схильність до реагування та змін
ТОВ "Петрашівське"; ПСП "Надія"; СТОВ "Авангард".	Раціональний функціоналізм (екстраполяція)	Лінійно-функціональна централізована	Обережні зміни без ризику	Збереження організаційних центрів
ПСП "Зоря"	Стратегічне управління	Ринково-стратегічна	Організаційна піддатливість	Уміння вирішувати стратегічні проблеми
СВАТ "Дружба"	Управління горизонтальними зв'язками	Матрично-проектна	Ощадливе планування змін	Професійна майстерність
ДП "Племпідприємство"	Програмно-цільове управління	Матрично-функціональна	Виправданий ризик на підставі розрахунку	Схильність до ризику

Особливо важлива роль відводиться управлінському профілю. Оцінку управлінського профілю доцільно проводити за схемою В.Г. Герасимчука [1], який управлінський профіль визначив за сукупністю таких складових як тип структури управління, організаційний клімат та кадровий потенціал. Такий підхід є обґрунтованим, оскільки складові, як критерії і показники якісної оцінки, збалансовані і за своїм змістом потенційно здатні забезпечувати синергійний ефект менеджменту організації як системи. Визначимо коефіцієнт управлінського профілю для підприємств Тульчинського району (табл. 2).

Його системності при формуванні менеджменту як цілісності. За допомогою формули :

Коефіцієнт управлінського профілю:

$$K_{n,y.n.} = \sum_{i=1}^n \frac{K_n^3}{n}, \quad (1)$$

$K_{n,y.n.}$ – коефіцієнт потенціалу управлінського профілю;

K_n^3 – коефіцієнти і-го показника як складових системи оцінки потенціалу управлінського профілю.

Таблиця 2

Динаміка управлінського профілю підприємств Тульчинського району

№ п/п	Господарства	Управлінський профіль підприємств				
		Коефіцієнт організаційного клімату підприємств	Коефіцієнт типу управління	Коефіцієнт структури управління	Коефіцієнт кадрового потенціалу управління	Коефіцієнт управлінського профілю
1	ПСП "Україна"	0,33	0,5	0,5	0,55	0,47
2	ПП "Корнер"	0,11	0,16	0,16	0,11	0,12
3	СТОВ "Суворівське"	0,33	0,5	0,5	0,77	0,53
4	ТОВ "Петрашівське"	0,22	0,33	0,33	0,22	0,28
5	ПСП "Надія"	0,22	0,33	0,33	0,11	0,30

Продовження табл. 2

6	СК "Печера"	0,11	0,16	0,16	0,11	0,12
7	ТОВ "Богданівське"	0,33	0,5	0,5	0,66	0,5
8	ПСП "Зоря"	0,77	0,83	0,83	0,55	0,75
9	ПП "Шанс-Агробуд"	0,11	0,16	0,16	0,11	0,12
10	СТОВ "Авангард"	0,22	0,5	0,5	0,22	0,36
11	ТОВ "Перемога"	0,11	0,16	0,16	0,33	0,19
12	ТОВ "Едельвейс"	0,33	0,5	0,5	0,66	0,5
13	ТОВ "Тюль-Чікен"	0,11	0,16	0,16	0,44	0,22
14	СВАТ "Дружба"	0,55	1	1	0,88	0,86
15	ДП "Племпідприємство"	0,66	0,66	0,66	0,22	0,55
16	ТОВ "Ремонтник"	0,11	0,16	0,16	0,33	0,19
17	ТОВ "Агротехбаза"	0,11	0,16	0,16	0,22	0,16
	Всього по району:	0,28	0,4	0,4	0,38	0,37

Отже, при оцінці та аналізі динаміки коефіцієнтів управлінського профілю спостерігається підприємства з високими коефіцієнтом управлінського профілю СВАТ "Дружба" та ПСП "Зоря" відповідно 0,86-0,75, ДП "Племпідприємство", ТОВ "Богданівське", СТОВ "Суворівське", ПСП "Україна" з середнім коефіцієнтом -0,51; та інші підприємства з середнім коефіцієнтом 0,19. Кожному підприємству, в яких низький коефіцієнт управлінського профілю, потрібно звернути увагу на його складові та запропонувати можливі варіанти змін.

Висновки

При комплексній характеристиці управлінського профілю стає зрозуміле, що для результативної системи управлінського потенціалу потрібна збалансованість його складових. А саме, оцінка

організаційного клімату, структур управління, кадрового потенціалу, типу управління окремо.

Список використаних джерел:

1. Герасимчук В.Г. Стратегічне управління підприємством. Графічне моделювання: Навч. посібник.- К.:КНЕУ.-2000.-360с.
2. Воронкова А.Е. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия : диагностика и организация. Монография. – Луганськ: Уzd – во Восточно – украинского национального университета, 2000. – 315 с.
3. Гудзинський О.Д., Судомир С.М., Гуренко Т.О. Управління формуванням конкурентоспроможного потенціалу підприємств: Монографія.-К.:ІПК ДСЗУ.- 2010.-212с.
4. Отенко И.П. Стратегическое управление потенциалом предприятия. Научное издание.- Харьков. Изд. ХНЭУ.2006.- 256с.
5. Судомир С.М. Управління формуванням потенціалу стратегічного розвитку сільськогосподарських підприємств. Автореферат.К.: Знання. -2008.-22с.